

భారతీయ సినిమాల్లో స్త్రీ పాత్రలు

వారాల ఆనంద్

ఈ రోజుల్లో ఐతే చాలా సినిమాల్లో స్త్రీ పాత్రలు కేవలం ఆటబొమ్మలుగా ఉంటున్నాయి కానీ దశాబ్దాలుగా వచ్చిన ఇండియన్ సినిమాని పరిశీలిస్తే స్త్రీ పాత్రలకి పెద్దపీట వేసిన సినిమాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. అన్ని భారతీయ భాషలనుంచీ స్త్రీ పాత్రలని ప్రధానంగా చిత్రీకరించిన ఉత్తమ సినిమాల పరిచయాలు .. నెలకి రెండు సినిమాల చొప్పున.

కళాత్మక చిత్రాభిమాని ఆనంద్ గారు కవి, డాక్యుమెంటరీ చిత్ర నిర్మాత, దర్శకులు కూడ. ఒక కవితా సంపుటిని, సినిమాల మీద నాలుగు పుస్తకాలని రచించారు. కళాత్మక చిత్రోత్సవాల నిర్వహణలో విశేషానుభవం ఉంది. varalaanand@hotmail.com

అగ్నిస్సాన్

భాష: అస్సామీ, కథ, కథనం, నిర్మాత, దర్శకత్వం - బబేంద్రనాథ్ సైకియా
నటీనటులు - మలయా గోస్వామి, బిజ్ ఫూకన్, అరుణ్ నాథ్, కాశ్మీరీబారువా

విడుదల: 1985

'సంధ్యారాగ్' నుంచి 'కాల్ సంధ్య' దాకా తన చిత్రాలన్నింటా మహిళా సమస్యల్ని ఇతివృత్తంగా తీసుకున్న దర్శకుడు బబేంద్రనాథ్ సైకియా, సినిమా రంగం అంతగా ఎదగని అస్సాం నుంచి వ్యాపార సినిమాకి సమాంతరంగా నవ్య సమాంతరంగా నవ్య సినిమాకి ఊపిరి పోసిన వాడాయన. చదివింది భౌతిక శాస్త్రమే అయినా భౌతిక విషయాలపట్ల మంచి అవగాహనతో మనుషుల మధ్య ఉండే అనుబంధ సంబంధాల పరిశీలన అనుశీలన ఉన్న మంచి దర్శకుడు బబేంద్రనాథ్ సైకియా. అనేక కథలు, నవలలు రాసి రచయితగా లబ్ధ ప్రతిష్ఠుడైన సైకియా క్రమంగా మంచి ప్రతిభావంతమైన మాధ్యమం సినిమా వైపు మరలాడు. ఆయన మొదటి చిత్రం 'సంధ్యారాగ్' రజిత కమలాన్ని సాధించి జాతీయ

స్థాయి గుర్తింపును తెచ్చిపెట్టింది. ఆ తర్వాత ఆవిర్భావం, 1985లో 'అగ్నిస్సాన్' నిర్మించాడు. అది కుటుంబంలో వివాహేతర సంబంధాన్ని

నేపథ్యంగా చేసుకుని నిర్మించబడింది. వివాహితర సంబంధం విషయంలో మన సమాజం ద్వంద్వ విలువల్ని పెంచి పోషిస్తుంది. మగవాడి విషయంలో ఎంతో ఉదారంగా ఉండే ఈ లోకం స్త్రీ విషయం వచ్చేసరికి విపరీతంగా ప్రవర్తిస్తుంది. స్త్రీకి అన్ని కట్టుబాట్లు నిబంధనలూ అమలు చేసే సమాజం కుటుంబంలో పురుషుడి విపరీత ప్రవర్తనపైన మాత్రం ఎలాంటి నియంత్రణను విధించలేదు. ఎందుకంటే ఈ సమాజం పురుషులకు సంబందించింది. వారి అభీష్టాలకు అనుగుణంగా నడిచేది. ఈ స్థితిలో ఓ భార్య తన భర్త ప్రవర్తనకు మౌనంగా, ధైర్యంగా సూటిగా ఆయన భాషలోనే సమాధానం చెప్పిన రీతిని ఇతి వృత్తంగా తీసుకుని సైకియా 1985లో 'అగ్నిస్నాన్' తీశారు. కథనరీతిలో అది ఒకంత సీదా సాదా చిత్రంగా కనిపించినా విషయపరంగా ఉన్నత చిత్రమే. కథనాన్ని చాలా జాగ్రత్తగా రచనలాగా నడిపించిన ఈ 'అగ్నిస్నాన్' 1930 వ దశాబ్దాన్ని కథాకాలంగా తీసుకుంది.

అస్సాంలోని ఓ కుగ్రామంలో ఘనకంఠ అనే ఓ పెద్ద ధనిక రైతు తన ఇద్దరు పెద్దకొడుకులకి ఆస్తి బాధ్యతల్ని అప్పగించివేస్తాడు. రత్నకంఠ, మోహింకంఠలు భార్యాపిల్లలతో జీవితం గడుపుతూ ఉండగా మూడవవాడు పెళ్ళికాని బ్రధకంఠ ఎలాంటి వ్యాపకం లేకుండా ఉంటాడు. ముగ్గురిలో రెండవ వాడైన మోహింకంఠ అధికారుల సాయంతో రైస్ మిల్ ఏర్పాటు చేసుకుని రెండు చేతులా ఆర్జిస్తూ ఉంటాడు. పర్వసానంగా అధికారాన్ని చెలాయిస్తూ ఉంటాడు. మోహింకంఠ భార్య మేనక మంచి మర్యాద కలిగిన ఉత్తమురాలు. వారికి నలుగురు పిల్లలు. మేనక భర్త మోహింకంఠలో డబ్బూ దర్పం వల్ల పెరిగిపోయిన దురలవాట్లను గమనిస్తూనే మౌనంగా ఉండిపోతుంది. వ్యాపారం కోసం ఊర్లకు వెళ్ళే మోహింకంఠుడు కిరణ్ అనే పేద యువతిని మోహించి ఆమెను వలలో వేసుకుంటాడు. ఆమెను రెండోపెళ్ళి చేసుకుని ఇంటిల్లిపాది ఇష్టానికి, వ్యతిరేకంగా ఇంటికి తీసుకొస్తాడు. మేనక ఏమీ చేయలేక మౌనంగా ఉండిపోతుంది. మోహింకంఠ తమ్ముడు బ్రధకంఠ మాత్రం తమ కుటుంబంలో జరిగిన మార్పుల పట్ల తీవ్ర నిరసన వ్యక్తం చేస్తూ ఉంటాడు అతని మిత్రుడు మదన్ జులాయి. ఊర్లో దొంగగా పేరున్న మదన్ పలుసార్లు మేనక చొరవతో కష్టాల్నించి బయటపడతాడు. తనకు సాయం చేసిన ఆమె పట్ల మదన్కి ఎంతో గౌరవం.

ఇక పెద్దకొడుకు ఇంద్ర తల్లివేదన కొంత అర్థం చేసుకుంటాడు. తండ్రిపట్ల వ్యతిరేకతను పెంచుకుని మదన్కి చేరువవుతాడు. మేనక మదన్ని పిలిచి ఇంద్రని పాడు చేయవద్దని మందలిస్తుంది. ఇవేవీ గమనించని మోహింకంఠ మేనక మౌనాన్ని అంగీకారంగా తీసుకుంటాడు. కిరణ్ నిద్రలో ఉండగా ఒక రాత్రి మోహింకంఠ భార్య మేనక వద్దకు వస్తాడు. కాని ఆమె అయిన ఏం చేసినా భరించగలదు. కాని తనని తాకితే మాత్రం సహించేది లేదంటుంది. అలా భర్తను దూరంగా నిలబెడుతుంది. అయినా కిరణ్ గదిలోంచి వినిపించే కేరింతలు, ధ్వనులు ఆమెకు నిద్రలేని రాత్రుల్ని చూపిస్తాయి. మానసికంగా మదనపడే ఆమె శారీరకమైన ఒంటరి తనాన్ని తోడులేని రాత్రిని గడుపుతున్న తరుణంలో కొడుకు ఇంద్ర మౌనంగా తలుపు తీసుకుని బయటకు వెళతాడు. ఆమె నిద్రను నటిస్తూనే మౌనంగా పరిశీలిస్తుంది. కొంతసేపటికి ఇంద్ర తిరిగివచ్చి పడుకుంటాడు. అప్పుడు నిశ్శబ్దంగా లేచి తలుపు తీస్తుంది మేనక. ఇంటి వెనుక మదన్ నిలబడి ఉంటాడు. అతన్ని ఇంటి వెనకాలకు తీసుకెళ్ళి దొంగతనంగా తమ ఇంటికి ఎందుకు వచ్చావని నిలదీస్తుంది. మోహింకంఠ కేవలం ధన మదంతోనే ఇదంతా చేస్తున్నాడని ఆమెను హింసకు గురిచేస్తున్నాడని అది తాను భరించలేనని అంటాడు. అందుకే ఇంద్ర సాయంతో మోహింకంఠ ధనాన్ని దోచేస్తే రోగం కుదుర్తుందని అందుకే వచ్చానంటాడు. అతని దయకు కన్సర్డ్కి ఆమె కరిగిపోతుంది. ఇలాంటి పనిలో ఇంద్రను కలుపుకుని అతన్ని పాడుచేయవద్దంటుంది. మర్నాటి రాత్రి ఇదే సమయానికి రమ్మంటుంది. తాను కిటికీ తలుపు తెరిచి ఉంచుతానంటుంది. కాని ఇంట్లోకి వెళ్ళి తర్వాత అలా మళ్ళీ రమ్మని ఎందుకు చెప్పానా అని వ్యధ చెందుతుంది. మర్నాడు కిటికీ తెరవదు. తర్వాత పలు సంఘటనలు జరుగుతాయి. కిరణ్ గర్భవతి అవుతుంది. కిరణ్ పుట్టింటికి వెళ్ళిన తరుణంలో మోహింకంఠ ప్రవర్తన మేనకపట్ల మరింత నిర్ణయంగా ఉంటుంది. భర్త చర్యలకు నిరసనగా మేనక మదన్తో అనుబంధం పెంచుకుంటుంది. తన పట్ల మదన్ కున్న వ్యతిరేకతను గమనించిన మోహింకంఠ మదన్ను తన మిల్లులో నియమించుకుంటాడు. కష్టపడి పనిచేస్తూ రాత్రులు

చెట్ల నీడన మేనకను కలుసుకుంటూ ఉంటాడు. ఒకరోజు రాత్రి మదన్ వెళ్ళిపోతాడు. కిరణ్ పాపతో ఇంటికి తిరిగి వస్తుంది. మేనక గర్భవతి అని తెలియడంతో మోహికంఠ నివ్వెరపోతాడు. కిరణ్ తో పెళ్ళయిం తర్వాత తనను కనీసం దరిచేరనీయని మేనక గర్భవతి ఎలా అయిందో అర్థం కాక పిచ్చెత్తిపోతుంది. ఎంతోకాలం ఓపిక పట్టలేని మోహికంఠ ఒకరోజు మేనకని రైసుమిల్లుకి పిలిచి ఆమె గర్భానికి కారణమెవరని అడుగుతాడు. ఆమె చెప్పనంటుంది. 'కిరణ్ ను పెళ్ళాడి తనని ఎంత హింసకు గురిచేశాడో' గంభీరంగా వివరిస్తుంది. తన గర్భం దానికి ప్రతీకారమంటుంది. ఎవరికి ఏమీ చెప్పుకుంటావో చెప్పుకోమంటుంది. తనను తనకు పుట్టబోయే బిడ్డను మౌనంగా భరించక తప్పదని ఆమె మోహికంఠకు స్పష్టం చేస్తుంది. లోకాన్ని ఎదుర్కోవడం నాకు చేతనవుతుంది పొమ్మంటుంది.

ఈ చిత్రంలో దర్శకుడు కథనాన్ని సాఫీగా ఎలాంటి ఉద్దేశాలకి అవకాశం ఇవ్వకుండా కొనసాగిస్తాడు. విమర్శకులచే ప్రశంసల్ని అందుకున్న ఈ చిత్రం సైకియాకి మంచి పేరు తెచ్చింది.

అపరూప

భాష: అస్సామీ, **సంగీతం** - భూపెన్ హజారికా; **కథ, స్క్రీన్ ప్లే ఎడిటింగ్, దర్శకత్వం** - జానూ బారువా

నటీనటులు - సుహాసినీమాలే, బిజుపూకన్, సుశీల్ గోస్వామి, గిరిష్ కర్నాడ్

విడుదల: 1982

అది 1982వ సంవత్సరం నాటి మాట. ఈశాన్య ప్రాంతంలోని అస్సామీ సినిమాకి అప్పటిదాకా తెలిని ఓ విన్నూత్న గొంతుక అక్కడి ప్రేక్షకులకి గొప్ప ఆశ్చర్యానందాల్ని కలిగించింది. ఆ టోన్ జానుబారువాది. తన తొలిప్రయత్నంలోనే జాతీయ దృష్టిని ఆకర్షించాడాయన. ఆ చిత్రం పేరు 'అపరూప'. ఓ యువతి మానసికోద్వేగం విచ్చిన్నం కావడం, వర్తమాన సామాజిక విలువల కుహనా సంస్కృతిలో ఆమె కలిసి పోవడాన్ని 'అపరూప' దృశ్యీకరించింది. అసలే ఆర్థికంగానూ, స్థాయిపరంగానూ అంతంతమాత్రంగానే ఉన్న స్థితిలో జానూ అపరూప నిర్మించడం ఆయనలోని కళాత్మకతను, నిబద్ధతనూ తెలియచేసింది. మొదటి చిత్రంలో సర్వసాధారణంగా కనిపించే అసమగ్రత ఈ చిత్రంలో కూడా కనిపించినప్పటికీ జానూ బారువాలోని స్పార్క్ స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది చిత్రంలో. 'అపరూప'

చిత్ర కథాంశం విషయానికి వస్తే అపరూప తన కాలేజీ చదువు పూర్తిచేసుకుని యూనివర్సిటీలో చేరే సమయంలో ఆ అమ్మాయికి తల్లిదండ్రులు వివాహం జరిపిస్తారు. అప్పటిదాకా చదువుల ప్రపంచంలో ఉండిపోయిన అపరూప పెళ్ళి తరువాత భర్తకు చెందిన విశాలమైన భవంతిలో తాను కూడా ఓ ఆభరణంలాగా ఫీలవుతుంది. ఆమె భర్త బరువా పెద్ద టీ గార్డెన్ యజమాని. అంతే కాదు తానే

స్వయంగా మేనేజర్ గా వ్యవహరిస్తూ ఉదయం నుంచి సాయంత్రం దాకా ఇల్లు వదిలి తేయాకు తోటల్లోనే తన వ్యవహారాల్లో మునిగి తేలుతూ ఉంటాడు. అపరూప కొత్తగా వచ్చిన నయీ మేమ్ సాహెబ్ పాత్రలో క్లబ్ కు వెళ్ళడం పార్టీలు అటెండ్ కావడం కేవలం మొహమాటాలూ, డాంబికాలతో కూడుకున్న సరికొత్త ప్రపంచంలో ఇమడలేక సంఘర్షణకు గురవుతూ ఉంటుంది. ఆమెలోని ఉత్సాహం, సున్నితత్వం, ఓ హ్యూమన్ కన్సర్స్ క్రమక్రమంగా ఒత్తిడికి లోనవుతూ ఉంటాయి. క్లబ్ కంపెనీలో ఇమడలేక, ఒంటరిగా ఉండలేక అపరూప క్షోభకు గురవుతుంది. అంతేకాదు తన తండ్రి భర్తకు పెద్దమొత్తంలో బాకీ పడ్డాడని తెలుస్తుంది. అంటే తనను తన తండ్రి దాదాపు సొమ్ముకు అమ్మేసినట్టేనని తెలుసుకుని ఆమె ఎంతో వేదనకు, అవమానానికి గురవుతుంది. కొంచెం ఆలస్యంగానే అయినా బారువా తన భార్య అపరూప ఒంటరితనాన్ని మానసిక స్థితిని గమనిస్తాడు. తన తోటల్ని వదలలేక తన భార్య మానసిక స్థితిని మెరుగుపరచలేక ఆలోచనల్లో పడ్డ తరుణంలోనే తన పాత కాలేజీ స్నేహితుడు రాణా పూకన్ బారువాణి కలవడానికి వస్తాడు. ఆర్మీ ఆఫీసరైన పూకన్ నాలుగురోజులు ఉండిపోవటానికి రావడంతో కొత్త కంపెనీతో బారువా కొంత తేలికపడతాడు. అంతేకాదు భార్య అపరూపకు కూడా పూకన్ మంచి ఎట్లా అర్థం చేసుకోవాలో తెలిక అయోమయపడుతుంది. నిజానికి జాదవ్ కమల పట్టనే కంపెనీ ఇస్తాడని భావిస్తాడు. నిజంగానే పూకన్ రాక అపరూప జీవితంలో పెద్ద మార్పుని తెస్తుంది. అప్పటిదాకా జైలు గోడల మధ్య ఉన్నట్లుగా భావించిన ఆమె పూకన్ స్నేహంతో ఆ గోడలు కూలిపోయినట్లుగా ఫీలవుతుంది. మానసికంగా ఊపిరాడని స్థితిలోంచి విశాల విశ్వంలోకి ఎగిరిపోతున్నట్లుగా ఆమె సంబర పడుతుంది. స్వేచ్ఛా వాయువుల్ని పిలుస్తున్నట్లుగా తేలిక పడుతుంది. ఇక ఆ ముగ్గురి నడుమా సాగే వాద సంవాదాలు పెరిగిన అనుబంధాలు అన్నీ 'అపరూప' చిత్రంలో విశ్లేషాత్మకంగా ఆవిష్కృతమవుతాయి. అపరూప పట్ల స్నేహంగా మెదిలే పూకన్, ఆమె మానసిక స్థితిని అర్థం చేసుకోలేక పోతున్న బారువా స్వేచ్ఛావాయువుల్ని పీలుస్తూ తనని తాను పునర్ నిర్మించుకుంటున్న అపరూప ఆ ముగ్గురి అంతర్ బహిర్ స్థితుల్ని దర్శకుడు సుందరమైన తేయాకు తోటల నేపథ్యంలో రంగం మీదకి తెస్తాడు. చిత్ర కథ పైకి ముక్కోణపు ప్రేమ కథ లాగా కనిపించినప్పటికీ అందులో మానసిక సంఘర్షణలూ, ఒంటరితనాలూ, దూరాలూ, సాన్నిహిత్యాలు అన్నీ సున్నితంగా కళాత్మకంగా ముందుకు సాగుతాయి. ఓ మధ్య తరగతి విద్యావంతురాలైన యువతి వ్యక్తిత్వం వికసించే సమయంలో పెళ్ళికావడం, ఆర్థిక కారణాలే తన పెళ్ళికి మూలం కావడం, పైగా పెళ్ళయిన తర్వాత కుహనా విలువల స్నేహం మధ్య ఆమె ఒదగలేక పోవడం, మలయమారుతంలా ఓ మిత్రుడి ఆగమనం పర్యవసానంగా ఆమెలో వికసించిన మానసిక స్థితి ఇదంతా 'అపరూప' లో మంచి దృశ్య అల్లికతో దర్శకుడు మనముందుంచాడు. స్త్రీ కోణంలోంచి పెళ్ళిని వివాహ సంబంధాల్ని, క్లబ్బు సంబంధాల్ని, మంచి స్నేహాన్ని కూడా. దర్శకుడు చిత్రీకరించాడు. స్త్రీని ప్రధాన పాత్రగా చేసుకుని మానసిక కోణంలో నుంచి నిర్మితమైన 'అపరూప' అస్సాంలో కొత్త తరానికి దారులు తెరిచింది.

[Click here to share your comments on this article.](#)